

POSTANOWIENIE

Dnia 15 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wojciechowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Przesławski

SSN Mirosław Sadowski

w sprawie ze skargi Komitetu Wyborczego Bezpartyjni Samorządowcy
na uchwałę Państwowej Komisji Wyborczej nr [...] z dnia 12 września 2023 r.
w sprawie odwołania Komitetu Wyborczego Bezpartyjni Samorządowcy w okręgu
wyборczym nr [...] w wyborach do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych
na dzień 15 października 2023 r. ,
z udziałem Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 15 września 2023 r.,

oddala skargę.

UZASADNIENIE

Uchwałą nr [...] z dnia 12 września 2023 r. Państwowa Komisja Wyborcza
pozostawiła bez rozpoznania odwołanie Komitetu Wyborczego Bezpartyjni
Samorządowcy, złożone za pośrednictwem poczty elektronicznej w dniu 11
września 2023 r. przez osobę upoważnioną przez Pełnomocnika Wyborczego
Komitetu Wyborczego Bezpartyjni Samorządowcy, od uchwały Okręgowej Komisji
Wyborczej w S. z dnia 8 września 2023 r. w sprawie odmowy rejestracji kandydata
na senatora komitetu wyborczego pod nazwą Komitet Wyborczy Bezpartyjni
Samorządowcy w okręgu wyborczym nr [...] w wyborach do Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 15 października 2023 r.

W uzasadnieniu uchwały nr [...] Państwowa Komisja Wyborcza (dalej „PKW”) stwierdziła, że uchwała Okręgowej Komisji Wyborczej została podana do publicznej wiadomości w Biuletynie Informacji Publicznej Państwowej Komisji Wyborczej w dniu 8 września 2023 r., a zatem termin na wniesienie skargi upłynął w dniu 11 września 2023 r. o godzinie 16:15 (art. 218 § 2 w zw. z art. 258 oraz art. 9 ustawy z 5 stycznia 2011 r. - Kodeks wyborczy, dalej zamiennie „k.wyb.” lub kodeks wyborczy).

Komisja wskazała, że odwołanie wniesione za pośrednictwem poczty elektronicznej nie może zostać uznane za wniesione zgodnie z powołanym wyżej art. 218 § 2 w zw. z art. 258 oraz art. 9 kodeksu wyborczego, a do upływu terminu na wniesienie odwołania, nie wpłynął do Państwowej Komisji Wyborczej dokument w oryginale.

Niezależnie od powyższego Komisja podkreśliła, że odwołanie przesłane pocztą elektroniczną również złożono po upływie terminu. Wpłynęło ono bowiem do Komisji w dniu 11 września 2023 r. o godzinie 16:54 (przesłane przez dyrektora Delegatury Krajowego Biura Wyborczego w S.) oraz o godzinie 17:03 (przesłane przez osobę upoważnioną przez Pełnomocnika Wyborczego Komitetu).

Skargę na powyższą uchwałę złożył K. R. – osoba upoważniona przez pełnomocnika wyborczego Komitetu Wyborczego Bezpartyjni Samorządowcy.

W uzasadnieniu skargi Skarżący zakwestionował twierdzenie PKW zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały, że termin na wniesienie odwołania upłynął o godzinie 16:15 w dniu 11 września 2023 r. oraz że odwołanie nie może być wniesione pocztą elektroniczną (e-mailem).

Skarżący podkreślił, że „w żadnym artykule nie jest napisane, że odwołanie musi wpłynąć do Urzędu do godziny tzw. urzędowania. Każdy kodeks mówi o terminie do północy”. Nadto skarżący wskazał na dopuszczalność posłużenia się „w szczególnych przypadkach” przy składaniu odwołania pocztą elektroniczną, również gdy nie jest „podpisane elektronicznie”.

Państwowa Komisja Wyborcza w pisemnym stanowisku dotyczącym skargi podtrzymała stanowisko wyrażone w zaskarżonej uchwale i wniosła o oddalenie skargi.

Sąd Najwyższy, zważył co następuje:

Skarga podlegała oddaleniu.

Ocena Państwowej Komisji Wyborczej o niewniesieniu odwołania w ustawowym terminie była prawidłowa. Stosownie do art. 218 § 2 kodeksu wyborczego od postanowień m.in. w przedmiocie rejestracji kandydatów, osobie zgłaszającej listę przysługuje prawo odwołania do Państwowej Komisji Wyborczej w terminie 2 dni od daty podania do publicznej wiadomości postanowienia. Państwowa Komisja Wyborcza rozpoznaje sprawę i wydaje postanowienie, podając je niezwłocznie do publicznej wiadomości oraz doręczając je wnoszącym odwołanie oraz okręgowej komisji wyborczej.

W przedmiotowej sprawie poza sporem jest fakt, że skarżący wniósł odwołanie od uchwały Okręgowej Komisji Wyborczej w S. z dnia 8 września 2023 r. w sprawie odmowy rejestracji kandydata na senatora komitetu wyborczego pod nazwą Komitet Wyborczy Bezpartyjni Samorządowcy w okręgu wyborczym nr [...] w wyborach do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych na dzień 15 października 2023 r. za pośrednictwem poczty elektronicznej. Pismo wniesione w takiej drodze zaś z natury rzeczy nie mogło zostać opatrzone własnoręcznym podpisem (ani nie zostało opatrzone równoważnym mu podpisem elektronicznym). Pismo takie nie spełnia zatem elementarnych wymogów każdego pisma procesowego i jako takie wbrew twierdzeniom Skarżącego nie może zostać uznane za skutecznie wniesione odwołanie.

Niezależnie od powyższego należy też zauważyć, że – wbrew argumentom zawartym w uzasadnieniu skargi – w postępowaniu z odwołania od uchwały Okręgowej Komisji Wyborczej – nie znajdują zastosowania reguły obliczania terminów procesowych znane ustawom procesowym cywilnej, karnej czy nawet administracyjnej. Sposób liczenia terminów w prawie wyborczym został bowiem określony w sposób autonomiczny wobec pozostałych procedur odwoławczych znanych z innych aktów prawnych w art. 9 k.wyb. Zgodnie z tym przepisem, ilekroć w kodeksie jest mowa o upływie terminu do wniesienia skargi, odwołania lub innego dokumentu do sądu, organu wyborczego, urzędu gminy, konsula albo kapitana statku, należy przez to rozumieć dzień złożenia skargi,

odwołania lub innego dokumentu w sądzie, organowi wyborczemu, w urzędzie gminy, w konsulacie lub kapitanowi statku (§1). Jeżeli koniec terminu wykonania czynności określonej w kodeksie przypada na sobotę albo na dzień ustawowo wolny od pracy, termin upływa pierwszym roboczym dnia po tym dniu (§2). Jeżeli kodeks nie stanowi inaczej, czynności wyborcze określone kalendarzem wyborczym oraz czynności, o których mowa w § 1, są dokonywane w godzinach urzędowania sądów, organów wyborczych, urzędów gmin oraz konsulatów (§3).

Powyższe oznacza, że jeśli bieg dwudniowego terminu rozpoczyna się od dnia, w którym podano uchwałę do publicznej wiadomości, to odwołanie od uchwały może być wniesione w terminie dwóch dni, jednak tylko w godzinach urzędowania. Pogląd ten jest utrwalony zarówno w orzecznictwie Sądu Najwyższego, jak i wśród przedstawicieli doktryny (zob. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z: 4 listopada 2011 r., III SW 95/11, 4 listopada 2011 r., III SW 126/11; 9 kwietnia 2020 r., I NSW 18/20; 9 kwietnia 2020 r., I NSW 15/20; A. Kisielewicz, J. Zbieranek [w:] K. W. Czaplicki, B. Dauter, S. J. Jaworski, F. Rymarz, A. Kisielewicz, J. Zbieranek, Kodeks wyborczy. Komentarz, wyd. II, Warszawa 2018, art. 9; M. Augustyniak [w:] L. Bielecki, P. Ruczkowski, M. Augustyniak, Wybory samorządowe. Komentarz, Warszawa 2018, art. 9).

Odwołanie skarżącego od uchwały Okręgowej Komisji Wyborczej w S. wpłynęło do Państwowej Komisji Wyborczej – za pośrednictwem poczty elektronicznej – w dniu 11 września 2023 r. o godzinach 16:54 (przesłane przez dyrektora Delegatury Krajowego Biura Wyborczego w S.) oraz 17:03 (przesłane przez osobę upoważnioną przez Pełnomocnika Wyborczego Komitetu), czego skarżący w skardze nie kwestionował. Zgodnie zaś z informacją widniejącą na stronie internetowej Krajowego Biura Wyborczego, Biuro to urzęduje w godzinach 8:15-16:15.

Tym samym zarówno ze względu na brak formalny odwołania polegający na niezłożeniu przez Skarżącego własnoręcznego podpisu pod odwołaniem (będący następstwem przesłania odwołania do organu wyborczego za pośrednictwem poczty elektronicznej), jak też ze względu na niedochowanie terminu na wniesienie odwołania od uchwały Okręgowej Komisji Wyborczej, skargę na uchwałę PKW należało uznać za bezzasadną.

Z tych względów skarga podlegała oddaleniu.

[JW]

[A.W.]